

<i>Assignatura:</i>	GEOGRAFIA DE LA REGIÓ METROPOLITANA DE BARCELONA			
<i>Codi:</i>	25696			
<i>Professor/ra:</i>	Carles Donart	B9-048	93 5813273	Carles.Donat@uab.es
<i>Cicle:</i>	2n			
<i>Quadrimestre:</i>	2on			
<i>Crèdits:</i>	6			
<i>Tipus:</i>	Optativa			
<i>Horari de classe:</i>	Dm – Dj; 18:00 - 19 :30 h. Tl Dj. 19:30-20.30h			
<i>Atenció alumnes:</i>	Dm i Dj 19:30-21.00h			
<i>Dates d'examen:</i>	Primera convocatòria: 23/06/06, 18:00h; segona convocatòria: 07/09/06, 19:00h			

OBJECTIUS

L'objectiu del curs és fornir elements de coneixement i reflexió sobre la realitat urbana barcelonina en la seva accepció metropolitana. Per fer-ho s'analitzaran les diferents dinàmiques territorials que afecten la regió metropolitana: població i poblament, les activitats productives, els serveis, la mobilitat i els grups socials. La següent part de l'assignatura estarà dedicada a l'estudi de les polítiques i dels projectes que han de servir per a corregir els problemes i les disfuncions d'aquestes dinàmiques, així com per a treure'n el màxim rendiment de les potencialitats que se'n deriven.

TEMARI

1. **El medi físic: un espai mediterrani, fragmentat i extraordinàriament humanitzat.**
 - 1.1. La situació respecte als conjunts català, peninsular, mediterrani i europeu.
 - 1.2. Les grans unitat estructurals: corredors i barreres.
 - 1.3. El clima, les aigües, la vegetació i els recursos: un medi alterat i fràgil.
 - 1.4. Conclusió: potencialitats i limitacions de l'espai metropolità barceloní.

2. **La Barcelona metropolitana: una delimitació problemàtica.**
 - 2.1. La integració del territori metropolità: una xarxa de xarxes, una ciutat de ciutats.
 - 2.2. Els cor del sistema: la ciutat central.
 - 2.3. El continu urbà: la ciutat metropolitana.
 - 2.4. L'espai funcional: la ciutat regió.

3. **Les dinàmiques territorials (I). La població: aturada del creixement i augment de la mobilitat interna.**
 - 3.1. La població a la RMB: una metròpoli densament i irregularment poblada.
 - 3.2. L'estancament del creixement demogràfic: esgotament d'un cicle demogràfic expansiu.
 - 3.3. Les components del creixement: atonia del creixement natural i de les migracions externes.
 - 3.4. L'increment de les migracions internes: mobilització de la població.

4. **Les dinàmiques territorials (II). Les activitats productives: perifertzació selectiva.**
 - 4.1. La localització d'activitats industrials: importància quantitativa i qualitativa de la ciutat central.
 - 4.2. La "desindustrialització": una davallada relativa.

- 4.3. La "reestructuració": els processos de producció flexible.
 - 4.4. La "relocalització" de la indústria: una descentralització selectiva.
5. **Les dinàmiques territorials (III). Els serveis: difusió del terciari "banal", concentració del terciari "estratègic".**
- 5.1. La distribució territorial dels serveis
 - 5.2. Els serveis personals: difusió sobre el territori metropolitana
 - 5.3. El terciari estratègic: concentració a la ciutat central
 - 5.4. Les conseqüències econòmiques i socials de la localització dels serveis: competitivitat, terciarització i mercat laboral.
6. **Les dinàmiques territorials (IV). La mobilitat: creixement continuat fruit de la integració metropolitana**
- 6.1. Les infraestructures: una xarxa viària en expansió i un transport públic subaltern.
 - 6.2. Els fluxes: magnitud i direcció; de la radialitat a l'ortogonalitat?
 - 6.3. La mobilitat obligada: reducció de l'autocontenció territorial i allargament dels viatges.
 - 6.4. La mobilitat no obligada: avenç cap a l'ortogonalitat.
7. **Les dinàmiques territorials (V). Els impactes: especialització territorial, desigualtats socials i impacte ambiental.**
- 7.1. L'especialització productiva-residencial dels municipis.
 - 7.2. Els mecanismes de selecció social: sòl, habitatge, imatge i percepció del territori.
 - 7.3. La qüestió de l'habitatge: dèficits i creixements diferenciats de preus.
 - 7.4. El consum de sòl: increment de la urbanització i preservació d'espais lliures.
8. **Dilemes davant les noves realitats de la RMB**
- 8.1. Forma: Compacitat / difusió
 - 8.2. Funcionalitat: Complexitat / Especialització
 - 8.3. Cohesió social: Integració / Segregació
9. **Els reptes (I): La competitivitat i l'accessibilitat exterior: la pugna per un lloc a la xarxa.**
- 9.1. Competitivitat: factors de localització de les activitats econòmiques.
 - 9.2. Especialització/diversificació: El model de desenvolupament econòmic i territorial de la RMB.
 - 9.3. Accessibilitat exterior per carretera, per ferrocarril, aèria i portuària.
10. **Els reptes (II): La vertebració interior i la sostenibilitat**
- 10.1. L'ús extensiu del territori i el consum de sòl.
 - 10.2. L'increment de la mobilitat.
 - 10.3. Les infraestructures de transports de la RMB.
11. **Els reptes (III): La solidaritat**
- 11.1. La segregació espacial.
 - 11.2. La situació de l'habitatge.
 - 11.3. Les polítiques redistributives.

12. Els reptes (IV): La governabilitat

- 12.1. Els límits de la ciutat sense límits.
- 12.2. El planejament a la RMB.
- 12.3. L'estructura administrativa i l'Informe sobre la divisió territorial de Catalunya.

AVALUACIÓ

L'avaluació del curs es farà sobre un examen final (50%) i les dotze pràctiques (50%).

- a) L'examen constarà de dues parts:
 - En la primera s'hauran de definir 10 conceptes a elegir entre 12 amb una extensió de tres o quatre línies cadascun (50%).
 - En la segona s'haurà de desenvolupar un tema a escollir entre dos amb una extensió màxima de dos fulls (50%).

- b) Les pràctiques es lliuraran totes juntes amb un dossier seguint la següent estructura:
 - Portada
 - Portada reproduïda a dintre
 - Sumari
 - Introducció
 - Les pràctiques, amb una portada i una bibliografia individuals. Han d'incloure, a banda de les respostes escrites a les preguntes plantejades, les figures amb un títol.
 - Conclusions
 - Bibliografia general
 - Indexos ordenats alfabèticament (excepte el de figures que s'ordenarà seguint l'ordre en que apareixen al treball) i amb referències al número de pàgina:
 - Toponímic
 - Antroponímic
 - Institucions
 - Figures (Mapes, Quadres, Gràfics...)
 - Annexos, on inclourem els fulls de les pràctiques que s'han lliurat a classe i allò que es cregui convenient.

BIBLIOGRAFIA

Lectura de referència: NEL·LO, Oriol (2001) *Ciutat de ciutats*, Barcelona, Editorial Empúries.

Lectures obligatòries: Cada tema tindrà les seves lectures obligatòries: articles, capítols de llibres, transcripcions de conferències... Serà requisit imprescindible per poder realitzar les pràctiques i l'examen final. Aquestes lectures es podran adquirir al Servei de Reprografia de la Facultat de Filosofia i Lletres.